



A MOHOLY-NAGY MŰVÉSZETI EGYETEM

KUTATÁSETIKAI MANIFESZTUMA

A MOHOLY-NAGY MŰVÉSZETI EGYETEM

ETIKAI ÉS FEGYELMI SZABÁLYZATÁNAK

1. számú melléklete

Hatályba lépett:

2024.02.15. napján a Moholy-Nagy Művészeti
Egyetemért Alapítvány kuratóriumának 5/2024.
(02.15.) számú határozatával

I. Preambulum

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem elkötelezett amellett, hogy a működési keretei között megvalósuló kutatások során az etikai szempontokat érvényre juttatja. A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem meggyőződése, hogy az egyetemi keretek között megvalósuló kutatásoknak összhangban kell állniuk a nemzetközi kutatásetikai irányelvekkel, mint az 1965. június 4-én elfogadott Helsinki Deklaráció.

Az Egyetem elvárja, hogy polgárai bármilyen kutatási tevékenység megkezdése előtt proaktívan vizsgálják meg az Egyetem által elfogadott és deklarált etikai szempontokat és hozzanak felelős döntést, illetőleg szükség esetén forduljanak az Egyetem tudományetikai fórumához. Fentiekén túl azt is szükséges kinyilvánítani, hogy az etikai szempontoknak nem csak a kutatási tevékenység kezdetén kell érvényt szerezni, hanem azokra a kutatási folyamat minden szakasza során tekintettel kell lenni.

Az Egyetem bátorítja polgárait, hogy kutatásetikai dilemmák felvetődése esetén ne csak az elvárt esetekben, hanem bármilyen számukra releváns kétely esetén forduljanak az Egyetem tudományetikai fórumához.

Az Egyetem Szenátusa a jelen dokumentumban rögzíti a kutatási tevékenység során elvárt legfontosabb alapelveket annak érdekében, hogy az egyetemi polgárok számára az etikai dilemmák feltárását, illetőleg feloldását segítő keretrendszert megteremtse.

Jelen dokumentumban rögzített alapelvek az adott kutatás specifikumaira tekintettel alkalmazandók, valamint egyes alapelveknek történő megfelelés – amennyiben a kutatás természetéből fakadóan nem értelmezhető – nem vizsgálendő, de az alapelvek által hordozott értékek szem előtt tartandók. Amennyiben a kutatásban résztvevő egyetemi polgár az alapelvek alkalmazhatósága vagy az adott kutatásra vetítve, azok által hordozott értékek tekintetében bizonytalan, úgy szabadon kérhet iránymutatást az Egyetem tudományetikai fórumától a Kutatásetikai eljárásrendben foglaltak szerint.

A kutatásetika folyamatosan formálódó, változó terület, valamint a kutatások, kutatási területek rendkívül sokszínűek. Ezért a jelen dokumentumban rögzített alapelveket iránymutatásnak kell tekinteni az Egyetem tudományetikai fórumának eljárása során. Ezen alapelvekben rögzített értékeket kell megfelelően alkalmazni az új tudományos, alkotói, tervezői, gazdasági, társadalmi, környezeti és technológiai eredmények és eszközök kutatásokra gyakorolt hatásának elemzése során. Ugyanezen értékek védelmét és érvényesülését szükséges vizsgálni a konkrét kutatásra fogalmilag alkalmazhatatlan alapelvek esetén is.

II. Kutatásetikai alapelvek

1. A kutatásban résztvevő személyek autonómiáját, jogait, részvételük önkéntességét, a kutatás során saját magukra nézve hozott döntéseik szabadságát minden egyetemi polgárnak tiszteletben kell tartania. Ennek keretében a résztvevőket előzetesen tájékoztatni kell a kutatási tervnek megfelelően, amennyiben az előzetes tájékoztatás a kutatás eredményét befolyásolhatná, úgy

erről a tényről kell a résztvevőket előzetesen tájékoztatni, majd a kutatást követően kell ezt teljeskörűen megtenni.

2. A kutatásban csak olyan személyek vehetnek részt, akik ahhoz előzetesen hozzájárultak, a hozzájárulást dokumentálni szükséges, mindemellett bármely résztvevő bármikor kiléphet a kutatásból.
3. A kutatásban résztvevő személyek emberi méltóságát, szabadságát, személyük integritását, a kutatás nem sértheti.
4. Az egyetemi polgároknak a kutatások során különös figyelmet kell fordítani azokra az résztvevőkre, akik bármely okból kiszolgáltatottak, vagy sérülékeny csoportba tartoznak.
5. A kutatásban résztvevőket érő hatásokat, vagy kockázatokat mérlegelni kell a megszerezni célzott tudás társadalmi előnyeivel szemben.
6. Nem etikus a kutatás, ha a kutatásban résztvevőket összességében nagyobb negatív hatások vagy kockázatok érik mint, azok az előnyök, melyeket a kutatás társadalmi hasznosságától várni lehet. A kutatásban résztvevőket érő negatív hatásokat, vagy kockázatokat lehetőség szerint minimalizálni kell.
7. Az Egyetem keretei között folytatott kutatásoknak általában társadalmi hasznosságra kell törekednie, azaz mások érdekeit és jólétét kell előmozdítani, esetlegesen ezek hiányában sem etikátlan egy kutatás, ha nem kifejezetten mások megsértésére vagy kár okozására irányul.
8. A kutatásban résztvevőknek a kutatás kontextusában mind anyagi és minden egyéb szempontból befolyástól mentességre, függetlenségre, elfogulatlanságra és pártatlanságra kell törekedniük, a kutatás eredményét személyes érdekeltségek nem befolyásolhatják.
9. A kutatásban tárgyilagosságra kell törekedni, a résztvevők csak adatokra, tényekre, világosan megjelölt és visszakereshető forrásokra és ezekkel kapcsolatos logikai, vagy interpretációs elvekre, illetve bizonyítékokra hivatkozva fogalmazhatnak meg szakszerű következtetéseket.
10. Amennyiben ez az adott kutatás specifikumaira figyelemmel értelmezhető, a kutatás módszertanát, lépéseit, eredményeit szisztematikus módon úgy kell dokumentálni, hogy azok pontosak, megismételhetők, illetőleg ellenőrizhetők legyenek.
11. Az Egyetem által finanszírozott, vagy az Egyetem részvételével zajló kutatások eredményeit lehetőség szerint - az Egyetem egyéb jogi kötelezettségeinek figyelembevételével, - a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni.
12. Az Egyetem törekszik a kutatásban résztvevők erőfeszítéseit kompenzálni, különösen amennyiben a kutatás résztvevőit a kutatás következtében hátrányok érik.

III. Záró rendelkezések

1. A jelen Szabályzatot a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Szenátusa 18_2023/2024 (XI.27.) határozatával javasolta a Fenntartónak elfogadásra, mely Szabályzatot a Fenntartó 5/2024. (02.15.) számú határozatával elfogadott.
2. Jelen Szabályzat 2024. február 15. napján lép hatályba.

Budapest, 2024. február 15.



Bősörményi-Nagy Gergely

Moholy-Nagy Művészeti Egyetemért Alapítvány
elnök